



# Aktiv Pensjonstid

Nr. 1 - 1. kvartal 2007 - 18. årgang

Dette bildet er tatt kl. 15 den 9. april 1940 fra Abelhaugen i Oslo. Tyskerne marsjerer inn i Oslo. Samme morgen var Jørgen Høibråten med på å frakte Norges gullbeholdning i sikkerhet. Les hans spennende historier på side 10.





# Et nytt år

Av Rolf H. Kvinge

Selv om vi har begynt på februar måned er det ikke for sent å ønske hverandre et godt nytt år. Du har vel, kan jeg tenke meg, også i år hatt dine tanker og gjort dine refleksjoner i det vi rundet årsskiftet? Hvilke markeringer og beslutninger har du så tatt for ukene og månedene som skal fylle tiden fremover?

La oss se på starten til et nytt år i det gamle Israel. "Herren sa til Moses og Aron mens de var i Egypt: Denne måneden skal være nyttårs måneden for dere." 2 Mos 12,1.2.;

Gud markerte for Moses og Aron, som utvalgte ledere for Israel, at nå må vi begynne noe nytt. Der folket fremdeles opplevde et slaveforhold, skisserte Gud at han hadde en plan for folket. Nå skulle de oppleve en ny og bedre tilværelse. Slaveriet skulle opphøre. Og her er planen:

Først av alt fikk Israels folk en ny kalender. Nyttårs måneden Abib, også kalt Nisan, omtrent vår april, ble gitt av Gud selv. På den 10. dagen i denne nye måneden skulle de sette tilside et lam som skulle slaktes den 14. dagen i Abib. Siden lammet var et bilde på den kommende Messias, det sanne offerlammet, måtte lammet være lyteløst. Når lammet ble slaktet skulle folket ta av blodet og stryke det på de to dørstolpene i huset der lammet ble spist. Strykingen av blodet var et bilde på en renselse som huset trengte. Blodet var også til beskyttelse mot døds-

engelen som den samme natt gikk over Egypt, i den siste plagen egypterne opplevde i sin strid mot den sanne Gud. Når lammet ble spist, måtte folket ha belte om livet, sko på føttene og stav i hånden. Det var påskehelg for Herren.

Gud lengter etter å lede oss som et adventfolk inn i en ny og bedre tilværelse. Vi har også blitt overrakt en kalender, en profetisk veiledning som peker mot Hans evige rike.

Veien hjem, ut av syndens slaveri, er gjort mulig gjennom det sanne offerlammet, Jesus Kristus. Vi i vår kalender er kommet så langt at vi kan si med apostelen Paulus: "vårt påskelam er slaktet, Kristus." (1 Kor 5,7) Frelsesveien er fullbrakt fra Guds side. Det skjedde på Golgata kors. Men skal dette ha betydning for oss i dag, må Kristus daglig ha en sentral plass i våre liv. Som kjøttet av lammet ble spist i gamle Israel, et bilde på den guddommelige delaktighet i menneskets totale liv, slik må Kristus leve i oss. Jesus sa det slik: "Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere" (Joh 6,53).

Som blodet skulle strykes på dørstolpene og dørbjelken, nådemidlet for både å rense og å beskytte hjemmet, er vi oppmuntret i vår tilværelse "å rense ut gammel surdeig av ondskap og synd og være en ny deig" (1 Kor 5,7) Dette er også et Guds verk som vi må tillate. Kong David



*Kong David på taket av palasset. Han ser på Batseba og legger onde planer for å få henne til hustru. Kong David hadde mye å rense ut i sin tilværelse, og sier det på sin måte: "Salig er den som har fått sine overtredelser tilgitt og sine synder skjult. Salig er det menneske som Herren ikke tilregner skyld og som er uten svik i sin ånd" (Sal 32,1.2.). Det er godt og vite at når vi "bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett".*

hadde mye å rense ut i sin tilværelse, og sier det på sin måte: "Salig er den som har fått sine overtredelser tilgitt og sine synder skjult. Salig er det menneske som Herren ikke tilregner skyld og som er uten svik i sin ånd" (Sal 32,1.2.). Det er godt og vite at når vi "bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett".

Og som en siste beredelse for handling i Israels nyttårs strategi da lammet ble spist, måtte folket være reiseklar. De skulle ha belte om livet, sko på føttene og stav

i hånden". I det vi er på vei hjem, har Jesus kalt oss til å være lys og salt i verden. Vi ønsker ikke å komme alene. Adventfolket er et misjonerende folk, kalt til å vitne. "Gjør mennesker til mine disipler" bød Jesus. Også i denne likhet med folket fordem, vil vi kjempe for at så mange som mulig finner veien sammen med oss.

Må Herren rikelig velsigne og lede deg i dette nye året. Må Kristus bli opphøyet, og eie førsteplassen i våre liv. Da kan i sannhet dette nye året bli det beste vi noensinne har opplevd.



# Eksemplets makt

Av Inger Marie Reiersen

For ca. 50 år siden var vi 9 adventistjenter som begynte på Østfold Sykepleie-skole i Fredrikstad. Den gangen var det ikke lett for en adventistungdom å starte på en sykepleieutdannelse. Det var seks dager uke og undervisningen foregikk alle ukedagene unntatt søndag. Dermed var det en utdannelse som det syntes vanskelig å ta for en ungdom som ønsket å respektere sabbaten.

Da var det at Bjarne Røst satte seg i sving og ved hjelp av de rette kontakter ble det ordnet slik at det skulle bli tatt opp et kull med 16 elever som fikk fri for undervisning på sabbaten.

Det første året begynte med et lesekurs på 3 måneder, og da var det bare teori. Det andre og tredje året startet med et lesekurs på 6 uker, og så måtte vi ut i praksis resten av året. Da kunne vi bli sendt til sykehusene i Halden, Sarpsborg eller Fredrikstad og vi var også på et par tuberkulosehjem i distrik-

*Foran fra venstre: Else Tofte, Gunhild Kaspersen, Grete Granstedt. Bak fra Venstre: Elsa Eide, Edel Ingulfsen, Inger Andersen, Anne Nærheim, Ruth Berger, Jorun Thorsen.*

tet og på Lier Psykiatriske Sykehus.

Praksisen ute på avdelingene var et ledd i utdannelsen, og vi hadde vanlige vakter uten betaling, men det første året fikk vi 60 kr. i lommepenger pr. mnd., det andre året 90 kr. og det tredje året 120 kr.

Arbeidsuken var på seks dager med søndag som fridag, men annenhver søndag hadde vi vakt. Av skolen fikk vi beskjed om at når vi skulle ut i avdelingene, måtte vi selv ordne med avdelingslederen om å få fri på sabbaten istedenfor søndag. Min erfaring var at jeg alltid ble møtt med velvilje. De fleste ønsket jo, helst å ha fri på søndagen når de andre i familien var fri.

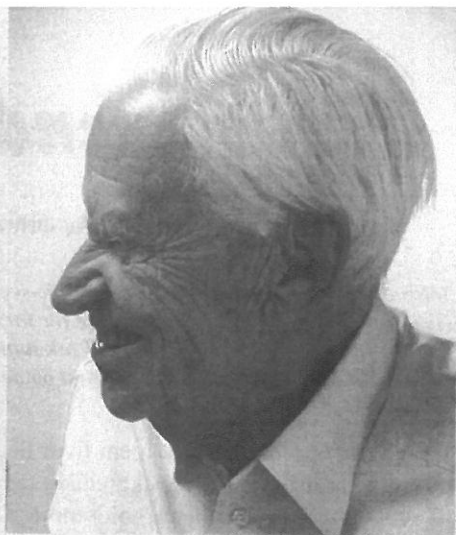
Så i mitt andre år skulle jeg på kirurgisk avdeling i Fredrikstad. Jeg tok da som vanlig når jeg skulle på ny avdeling kontakt med avdelingslederen og fortalte at jeg var syvendedags adventist, og at jeg gjerne ville ha fri på sabbaten og så arbeide istedenfor hver søndag.

Avdelingslederen svarte: "Det skal du få, og jeg skal fortelle deg hvorfor." Og så fortalte hun at hun tidligere hadde arbeidet på

*Fortsettes side 17*

# Johan Elisenberg er død

Av Øivind Gjertsen



*Johan Elisenberg slik vi husker ham fra seniortreffet på Halvorsbøle sist sommer.*

Det er tankevekkende å registrere at vår venn og nære medarbeider Johan Elisenberg nå er borte. Han døde på Fylkessykehuset på Lillehammer onsdag 17. januar og ble begravd fra Lillehammer Adventkirke fredag 26. januar. Det var hans mangeårige venn og medarbeider Rolf Kvinge som forrettet ved begravelsen.

Vakre blomster, sang og musikk dannet en vakker ramme om begravelsen. Rolf Kvinge tegnet et fint bilde av den gamle hedersmann, som nå er borte. Johan Elisenberg kom til verden på Hamar i 1919 og vokste opp i et godt og trygt adventisthjem. Ved sin død var han nesten 88 år gammel.

Johan kom som så mange unge adventister til Onsrud Misjonsskole og ble gjennom de årene han var elev på skolen preget for livet av de verdier skolen sto for. Som ung fysioterapeut ble han formann for ungdomslaget i Oslo og var med på å bygge opp ungdomslaget til å bli en sterk sjelevinnende og sjelebevarende forening. Veien til forkynnervirksomheten var ikke lang og gjennom et langt liv brant han for adventsaken. Han tjente Guds sak ved offentlige virksomheter i en rekke byer i Norge og bar ansvar som avdelingsleder i Østnorsk distrikt, Vestnorsk distrikt og Vest Nordisk Union. Han var dessuten formann både i Vestnorsk Distrikt og Nordnorsk Distrikt.

En av mine venner karakteriserte Johan

Elisenberg som en sann "gentleman". Han var et vennlig menneske, som ønsket alt godt for andre. Vi visste at han gjennom en rekke år opplevde øyeblikkelig sykehusinnleggelse. Hjertet var ikke sterkt. Men han kom alltid tilbake og spurte du ham om hvordan det gikk var standardsvaret "jeg har det brukbart". Han var et beskjedent og elskelig menneske.

Pensjonistforeningen vår har hatt Johan Elisenberg som formann gjennom mange år. Han var en av stifterne og en pådriver for det arbeid foreningen tok opp. Årlige pensjonisttreff ble ledet av ham. Han hadde særlig omtanke for våre søsken og misjonsarbeidere i Danmark, en del av det tidligere DNU. I tidligere år var han ungdomslederen som inspirerte unge adventister, ved stevner og møter og på mange andre måter. I de seneste år fikk senioren våre merke hans interesse og gledet seg over hans lederskap. De takker for varme og minnes den sjelsorg han sto for.

Vi minnes vår venn med glede og vi ber Herren trøste hans nærmeste.

# Min omvendelseserfaring

Av John Haugland

*John Haugland er Mandalitt. Da han ble syvende - dags adventist fikk menigheten i Mandal et engasjert medlem med stor interesse for forkynnelsen av adventbudskapet. Da vi i 1957-1958 hadde offentlig virksomhet i Mandal tok han ivrig del i arbeidet. Hans iver for forkynnelsen førte senere til at han ble bokevangelist og dette har han fortsatt med til ganske nylig*

*Øivind Gjertsen*

Jeg vokste opp i et kristent hjem hvor de ofte tok imot omreisende lekpredikanter til overnatting. Predikantene holdt møter i forskjellige hjem i bygda og på skolehuset, som den gang fungerte noe tilsvarende et samfunnshus i dag. Så sant jeg ikke var opptatt med skolearbeid, eller annet nødvendig arbeid, måtte jeg alltid være med til disse møter som svært ofte var preget av "svovelforkynnelse". Resultatet ble at selv om jeg skulle bli aldri så gammel og senil, kommer jeg aldri til å glemme den ubeskrivelige redsel mitt barne- og tidlige ungdomsliv var preget av. Det resulterte i grusomme drømmer og mareritt. Jeg husker fremdeles en sommermorgen jeg våknet, og mens jeg lå i halvsøvn var det en humle, eller et annet større insekt, som surret rundt senga. Jeg ble fylt av en fryktelig redsel, for jeg trodde det var domsbasunen jeg hørte. Jeg sto opp og konstaterte at det var det nå ikke, og redselen ble byttet med tilsvarende glede over den "sannheten".

Spesielt husker jeg en predikant som med sin forkynnelse og utmaling av fortapelsen i helvete skapte stor vekkelse i bygda. Når jeg tenker tilbake på et av disse møter jeg var med til, hvor forkynneren gjorde seg ekstra flid med å skildre helvetes redsler og grusomme pine, ser

jeg meg selv enda sittende bak i skolestua gråtende og skjelvende av redsel. Da talen var slutt så min far at jeg satt og gråt, og fikk med seg predikanten ned der jeg satt, vel for å trøste meg. Han slo meg vennskapelig noen ganger på skulderen og sa noe sånt som "bare ta imot Jesus du så går alt greit."

Men det var jo nettopp dette jeg ikke fikk til. Når far og forskjellige predikanter som var hjemme satt i åndelige samtaler, følte jeg det dystert dersom jeg var inne i stua og hørte på dem. Når jeg var ute sammen med kamerater, var jeg slett ikke alltid noe "mors beste barn". Samtidig hadde jeg fra tidlig alder en lengsel etter et evig, lykkelig og fullkomment liv. Tanken på døden har jeg fra tidlige barneår følt motvilje mot.

Men årene gikk for meg som for andre, og jeg begynte å tenke mer selvstendig, uten påvirkning verken av foreldre eller lekpredikanter, med det resultat at jeg forkastet troen på alt som hadde med Bibel å gjøre. Jeg fant ingen logikk i det jeg var opplært og oppdratt i, nemlig å tro på en Gud som elsket mennesket så høyt at han ofret sin eneste sønn i døden på et kors for å frelse dem, men dersom de forkastet denne frelse ble de dømt til en fortapelse i ild og svovel i endeløse evigheter. Nei, dette var for drøyt og ulogisk til å tro.

Isteden for å tro på Bibelen og Bibelens Gud fant jeg mer logikk i troen på noe godt i mennesket, ble veldig engasjert som rødglødende sosialist. Og slik levde jeg vel i omkring 20 år i synd og utskielser med den beste samvittighet. Det er vel vanskelig for de som ikke har opplevd det selv å forstå hvor vidunderlig frigjørende det følte for meg å bli befridd fra den helvetes redsel som hadde ridd meg som en mare i barne- og flere av ungdomsårene. Og det kunne ikke falle meg inn å tenke på å bli en kristen

Men likevel hendte det at jeg gikk på et kristent møte en gang i blant, hovedsakelig for å finne noe ”å henge hatten på”, for å kritisere og diskutere med bekjennende kristne. Og da adventistene i 1953 hadde møtevirksomhet i Mandal og en daværende svigerinne av meg ble omvendt og med i menigheten, så var det jo naturlig at hun spurte meg om å bli med på disse møtene. Jeg svarte at det kunne jeg nok, men var ikke mer interessert enn at det drøyde nokså lenge før jeg holdt løftet. Men så en dag fikk jeg se i lokalavisen at et av møtene ble annonsert med tittelen: ”Makten bak kulissene, Moskva eller Rom”. Det pirket bort i min politiske interesse, og jeg spurte en kamerat i arbeiderungdomslaget om han ville være med og vi kom for første gang inn i en adventkirke. Emnet for møtet jeg hadde sett i avisen tilsier jo at vi fikk en utleggelse av Daniels profetier, noe jeg personlig syntes var veldig interessant, som jeg aldri tidligere hadde hørt et ord om i alle de hundrevis av møter jeg hadde vært innom. Spesielt da jeg fikk høre i talen at det var kirken som sto bak forandringen av de ti bud, og konsekvensene av det, fant budskapet god voksterjord i hjerte mitt. Som sosialist hadde jeg lenge vært i

sterk opposisjon til kirken. Og nå, plutselig, syntes jeg å se at nettopp denne forandringen, og menneskets uvilje til å leve i samsvar med Guds lov, var årsak til all elendighet i verden.

Det nærmet seg slutten av møteserien. Det var bare to møter igjen. Det ene handlet om dåpen og det siste om den utilgivelige synd. På grunn av at jeg fant det første møtet så interessant gikk jeg på disse to siste også. Møtet om dåpen hadde jeg på forhånd ingen motforestillinger mot. Helt fra jeg gikk i folkeskolen visste jeg at der var noen som døpte seg som voksne, og det hadde jeg allerede da sett på som riktig.

Men så var det siste møte om den utilgivelige synd. Da selve talen over, annonserte denne predikanten noe jeg ikke tror er vanlig ved våre møteserier, nemlig å ha bønnemøte sammen med dem som ville stanse igjen. (La meg her bemerke noe jeg følte meg tiltalt av fra første stund jeg kom innom adventkirken, nemlig at ingen stod ved døren når du gikk ut, eller kom rundt i benkene for å høre om du var frelst eller hvordan du har det med Gud. Dette hadde jeg opplevd flere ganger på kristne møter andre steder, noe som alltid irriter- te meg og fristet til å gi et uhøflig svar.)

Men der satt jeg da og tenkte på hva jeg skulle gjøre. Jeg kunne så gjerne gått ut sammen med andre uten at det hadde kostet meg noe. Men idet jeg satt og vurder- te, så kom en tanke til meg som sa at der- som jeg nå forlot møtet var dette siste sjangse jeg noen gang ville få til å bli en omvendt kristen med mulighet til å få del i evig liv. Og dermed ble jeg sittende. Sammen med de andre knelte jeg i alvor for første gang i mitt liv og gav meg over til den Gud som jeg inntil da ikke trodde

*Fortsettes neste side*

# Helse FOR ELDRE



Av lege  
**Ann Cathrin Reichelt**

## Nesespray

Nesespray er et godt middel for å holde luftveiene åpne og forebygge bakterieinfeksjoner. Men hvorfor er det så viktig at man ikke bruker det for lenge?

Av: Ann Cathrin Reichelt, lege

I bihulesystemet til et friskt menneske produseres det hver dag ca 2 liter væske. Halvparten går med til å fukte inspirasjonsluften. Den andre liter'n svelger vi unna. Når man er forkjølet, øker produksjonen, og væsken blir seigere og tykkere, og det blir vanskelig å puste gjennom nesen.

I slike perioder bruker mange nesep-



pray. Men hvorfor skal man ikke bruke nesepolypper kan alle føre til tett og rennende nese. Den vanligste årsaken er imidlertid forkjølelse.

### Hvorfor blir vi tette i nesen?

Rennende nese kan skyldes mange ting. Både allergi, enkelte medikamenter og nesepolypper kan alle føre til tett og rennende nese. Den vanligste årsaken er imidlertid forkjølelse.

Snørr produseres i neseslimhinnen. Når bihulene fylles opp med tykk væske og svulmende slimhinner, tvinges man til å puste med munnen, og man kan få ubehag med tørr munn og sår hals. I tillegg irrite-

---

### Min omvendelseserfaring

eksisterte. Siden gjorde jeg det samme ved et stort tre som heter Furulunden som jeg gikk gjennom alene på veien hjem etter møtet.

Dette skjedde 19. april 1953. Tre uker senere, 8. mai 1953, skrev jeg under den

gode samvittighets pakt med Gud ved dåp. Så er det altså, utrolig nok, drøye, 53,5 år siden det jeg her har fortalt hendte, og gjennom fristelse, fall og nederlag bekjenner jeg ved Guds ubegripelige nåde fremdeles å være en omvendt syndner, en overbevist kristen syvende dags adventist.

rer snørret hosterefleksen når det renner nedover halsen, dette merkes spesielt godt når man ligger.

Forkjølelse skyldes virus. Men når slimhinnene i nesene og bihulene blir skadet av virusangrepet, kan bakterier lettere slå seg ned der. Det kan føre til ørebetennelse og bihulebetennelse. Nesespray er derfor et viktig hjelpemiddel til å prøve å forebygge bakteriell infeksjon.

### **Hvordan virker nesespray?**

Nesespray virker ved å redusere blodstrømmen til neseslimhinnen, og virker i noen timer. Den minskede blodstrømmen fører til mindre produksjon av væske i bihulesystemet.

### **Paradoks effekt**

På nesesprøyen står det at den ikke skal brukes i mer enn 10 dager i strekk. Dersom man fortsatt er plaget med rennende eller tett nese, anbefales det minst 2 ukers opphold mellom behandlingsperiodene.

Grunnen til dette er at cellene i neseslimhinnen tilpasser seg den stadig reduserte blodstrømmen, og reagerer med å svulle opp og bli tykkere. Dette kalles hyperplasi av neseslimhinnen, og oppleves som tett nese. Dette er grunnen til at noen kan bli avhengige av nesespray. Jo mer du bruker, desto tettere blir du, og desto vanskeligere blir det å slutte med nesesprøyen.

### **Hva kan man gjøre med hyperplasi?**

Dersom hyperplasi først har oppstått, kan legen forsøke med lokalbehandling i form av nesespray med kortikosteroider. Dersom man ikke kommer i mål med dette, kan tablettkurer med steroider søkes. I noen tilfeller er hyperplasien så

hardnakket at man må ty til operasjon.

### **Nesespray-tabletten Rinexin**

Rinexin-tabletter inneholder de samme virkestoffene som i nesespray, fordelene med tabletter er at virkestoffene kommer til det ønskede området med blodbanen, mens sprøyen kan ha problemer med å trenge gjennom den seige væsken.

Noen advarer nå mot å bruke Rinexin fordi man i en stor amerikansk undersøkelse har vist at noen pasienter har fått hjerneslag på grunn av denne medisinen. I Amerika har legemiddelmyndighetene bedt om at salget av Rinexin stanses. I Norge vurderer man fremdeles hvordan man skal forholde seg, og middelet er foreløpig ikke avregistrert. Rinexin skal ikke brukes av personer som har høyt blodtrykk, åreforkalkning eller personer som tidligere har hatt slag.

### **Kjerringråd**

Når de 10 tilmålte dagene med nesespray er over, og nesa fortsatt renner, -hva gjør man da?

Her er 5 gode, ufarlige råd:

Ligg med hodet høyt! Det gjør det lettere å puste.

Drikk rikelig! Det gjør snørret mer tyntflytende.

Saltvann finnes i nesesprayform og letter plagene, i hvert fall forbigående. Saltvann virker også litt bakteriedrepende.

Menthol, som salve eller olje åpner nesene raskt, men har kun kortvarig effekt.

På apoteket selges noe som kalles Neshorn, et hjelpemiddel for å skylle gjennom nese og bihuler med lunkent saltvann.

# PÅ FLUKT MED NORGES GULLBEHOLDNING



Jørgen Høibråten

Nes på Rome-rike. Fra Onsrud Misjons-skole fikk bygden besøk av elever. De gikk i Høstinnsamlingen – den første kontakt med adventister i mitt barndoms-hjem.

Det økonomiske sammenbrudd i U.S.A. 1929 nådde Norge med full tyngde i 1932. Mange norske borgere gikk konkurs og mange bønder måtte forlate gårdene sine. Min far var en av dem som mistet alt. Mor hadde rådet far til å hugge skog og betale gjeld, men ”kvinnfolk” hadde ikke forståelse for at skog måtte vokse videre.

Far fikk også et tilbud av en Oslo-mann om kjøp av gården og mor rådet til salg, men far ville ha litt mer enn tilbudet. Noen måneder reiste en lastebil med private møbler til Oslo sammen med 5 barn. Jeg har lært at kvinners intuitive teft er det ikke dumt å lytte til.

Etter konkursen i 1932 ble livet omskiftende med forskjellige bosteder. Da jeg hadde fullført middelskoleeksamen i 1937 fikk jeg min første kontakt

**Jørgen Høibråten forteller fra de spennende dagene ved krigsutbruddet 9. april 1940, og fra gjenoppbyggingen i Finmark etter krigen.**

med arbeidslivet, som visergutt i Norges Bank.

En av mine onkler presenterte meg for Banksjefen og jeg arbeidet der i 1 år. Tok så Handelsgymnaset og fortsatte i Norges Bank til 1940.

Den 9. april om morgenen da jeg kom til Bankplassen, så jeg en rekke lastebiler foran banken. Jeg fikk en pistol i hånden og ble bedt om å sette meg på lasteplanet på en hvit trekiste med ryggen til en annen funksjonær. På lastebilen sto det skrevet ”Kristiania Kuld og Vedbolag og bilen ble raskt omdøpt slik at ”kuld” ble erstattet med ”guld”. Så bar det til Norges Banks avdeling på Lillehammer hvor kisten med gullbeholdningen ble plassert midlertidig.

De tyske krigsskipene var jo på vei inn Oslofjorden. For å fordele risikoen ble det bare plassert en kiste på hver bil. Da vi var på vei sydover igjen, møtte vi en tysk bil med hvitt flagg på vei for å få norske myndigheter til å legge ned våpnene. Siden ble transporten av kistene en ”katt og mus” lek med de tyske myndighetene. Men kistene ble berget om bord i et engelsk orlogsfartøy og kom sammen med



*Da gullbeholdningen skulle fraktes med båt over til England ble den pakket ned i tønner. Hver tønne med gull ble surret sammen med tre tomme tønner. Dersom båten skulle bli senket, håpet de at tomtønnene ville holde gullet flytend til det kunne reddes.*

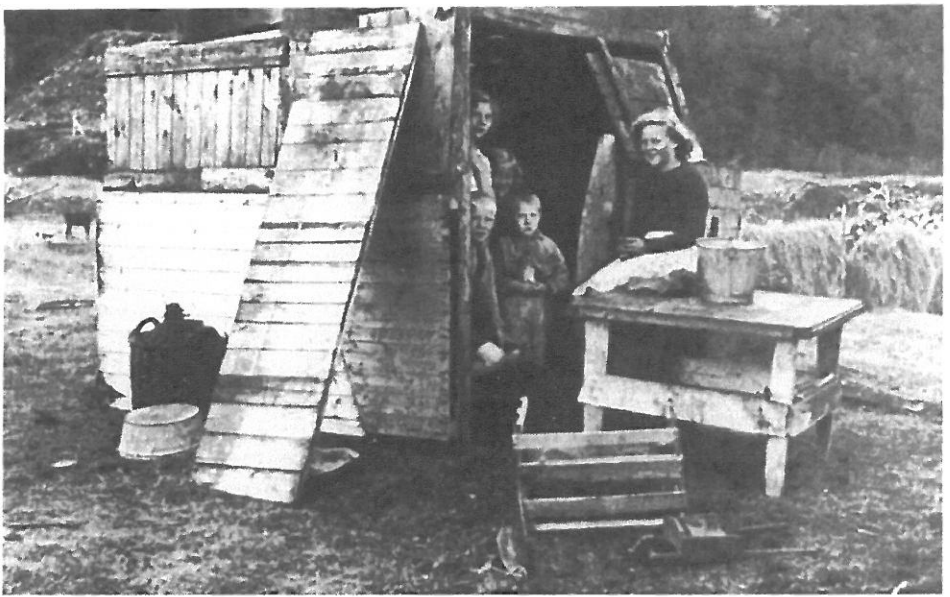
regjeringen i god behold til England.

Fem år senere satt jeg en dag på toget og der så jeg en mann som var opptatt med en bibel. Jeg hadde satt meg inn i evolusjonsteorien, som for oss elever ble presentert som vitenskapelige fakta. Samtidig hadde jeg vandret i forskjellige religiøse forsamlinger og irritert meg over krangelen mellom sekter, moderkirke og statskirke.

Bl.a. hadde jeg besøkt dominikanerne hvor jeg hadde fått anledning til å lære litt fransk. Læreren nyttet anledningen til å

fortelle meg om moderkirken og jeg resonerte som så: selv om du er vokst opp i statskirken med bestefar som prest er det ikke sikkert det er "sannheten". Etter et par måneder ble jeg sittende igjen med to spørsmål.

"De har tegnet et fint bilde av moderkirken – er det sant det vi leser i norske historiebøker om inkvisisjonen", spurte jeg. Paterens svar var: "Hvis det sto i Deres makt å hindre at et menneske kommer i et evig brennende helvete, ville De ikke da gjøre Deres ytterste for å hindre



*Mange måtte klare seg med et minimum av "komfort" etter at en hel landsdelen i nord var brendt ned. Tyskerne gjennomførte "den brente jords takttikk" for å ikke etterlate seg noe som russerne kunne bruke*

dette?" Jeg husker enda at jeg frøs der jeg satt i hans "klostercelle". "Hva med et tilleggsspørsmål, pater Bush", sa jeg. "Hva med autodafeene, dette at dere brente folk levende offentlig i gatene?" Paterens svar var: "Det har kirken aldri gjort. Det var staten som gjorde det.

Disse to svarene var tilstrekkelige for meg for et endelig standpunkt til "moderkirken".

Med mannen fra "klostercellen" som bakgrunns erfaring forærte jeg mannen på toget et tidsskrift med kristent innhold som en av mine søstre hadde sendt med meg. Jeg spurte om han ville lese det. Han takket ja, og jeg gikk ut på perrongen en stund. Da jeg kom inn igjen pekte Bibelleseren på en artikkel om tro og spurte: "Tror De dette?" "Nei det er visst at jeg ikke gjør. Men, det ser ut som De tror på den gamle sorte boken De har foran Dem," sa jeg.

Da han bekreftet dette gikk jeg til stor-

mangrep på ham. Jeg startet med militærspørsmålet og de kristne – fortsatte med et evig brennende helvete, tok opp skapelsesberetningen kontra vitenskapelig evolusjon, syndefallberetningen og alt det jeg kunne finne på ellers i farten.

Rolig og forbausende saklig og uten innviklet teologi ga han rimelige tolkninger på alle disse angrepspunktene. Da jeg i full fart måtte gå av toget ga han meg adressen til Norsk Bokforlag, hvor jeg ved neste Oslo besøk fikk låne litteratur om skapelse/evolusjon og andre bøker som behandlet de problemer vi hadde drøftet på toget.

Høsten samme år ble jeg døpt og opp-tatt i Betel menighet i Oslo. At jeg mange år senere skulle få besøke "Bibelleseren" fra toget - Kristian Hogganvik i Etiopia, var en stor opplevelse for meg.

Så kom konflikten med Norges Bank. Bankene hadde ikke 5 dagers uke den gang. Jeg varslet personalsjefen om at jeg



*Snø, gjørme og dårlige veier gjorde transport med lastebiler nesten umulig. Her står norske polititropper fast med et lastebillass med forsyninger til sivilbefolkningen. Høibråten brukte samene til å transportere, noe som var en klok beslutning.*

ikke kunne arbeide på sabbaten, og han gjorde det da klart for meg at mitt arbeidsforhold måtte opphøre. Dette var jeg helt forberedt på og svarte forbau-sende rolig. Jeg sa bare at han måtte være så snill å gi meg en attest., hvor årsaken til at jeg mistet min stilling i banken fremgikk. Dette ble forelagt direksjonen og man fant at det var uheldig å bekrefte personalsjefens avgjørelse skriftlig.

Jeg sa jeg var villig å gå inn i et hvilket som helst arbeid, inklusive søndagstjenester, bare jeg fikk fri på sabbaten. Det ble da foreslått å overføre meg til seddeltrykkeriet – til en kontrollkommite der med 5 dagers arbeidsuke, 1/6 reduksjon i lønn og midlertidig ansettelse. Da denne ”foreløpige ansettelse” hadde vart i 2 år – til 1947 – uten utsikt til fast ansettelse og avansement, aksepterte jeg et tilbud fra Departementet om 6 dagers arbeidsuke hvorav den ene dagen ble tilbragt sammen med byråsjef Levi Hestdalen som

var adventist. Søndagene brukte vi to til å arbeide med ømtålige saker som reiste seg etter hvert.

Da tyskerne trakk seg tilbake fra Nord-Norge og tvangsevakuerte befolkningen sydover, ble all bebyggelse i Finmark og halve Troms systematisk nedbrent. Levi Hestdalen var blitt anmodet om å påta seg den enorme oppgaven det var å kjøpe inn trelast i Syd-Norge, ordne med transport og mottakerapparat i de nedbrente fylkene. Han sa nei. Det er for stor og vanskelig oppgave. Men med spesialutdanning i skog og trelast mente Departementet at ”han var mannen”. Han svarte da at interne konferanser ble holdt på lørdag og at han ikke kunne delta i disse. For å få ham til å ta oppgaven, ble konferansedagen flyttet til en annen dag.

Da jeg begynte i Departementet hadde kontoret 30 funksjonærer og de arbeidet lørdag. Den dagen jeg startet – det var en søndag – husker jeg byråsjefen sa: ”Husk

Jørgen, alle de andre funksjonærenes oppmerksomhet blir rettet mot oss to. Vårt søndagsarbeid må aldri bli kortere enn deres lørdagsarbeid.” (Søndagene ble alltid lengre enn de andres lørdagsarbeid.) Med stengte dører og ingen telefoner fikk vi god arbeidsro.

Jeg hadde en avtale med Gjenreisningsdepartementet om at jeg skulle arbeide ved kontoret i Oslo. Dette gjorde det mulig å følge enkelte forelesninger ved universitetet. Jeg hadde tatt fatt på det juridiske studiet. Men en dag kommer det alarmmelding fra Karasjok om ”rot” ved det lokale Finmarkskontor, og byråsjefen var redd for en ny ”skandale”. Sensasjonspressen likte slike saker. Den inspektøren som skulle ha tatt seg av ”rotet” var blitt syk. Hestdalen ba meg inntrengende om å reise dit og ta meg av saken. Jeg henviste til avtale om arbeid i Oslo, men p. g. a. sykdom og press påtok jeg meg oppgaven.

Etter 3 måneder hadde jeg fått ryddet opp det verste, men ikke fullført oppgaven. En ny skandale var under oppseiling.

Helsemyndighetene hadde slått alarm om helsetilstanden blant flyttsamene. Det ble besluttet å kjøpe inn 15 ”ferdighus” til disse familiene og disse ble transportert og lagt på lager i Kautokeino. Da jeg kom inn i bildet var 3 av disse bygget og det var oppstått prestisjekamp mellom Statsadministrasjonen og den lokale kommune. Departementet hevdet at staten hadde hatt store utgifter med transport fra Syd-Norge til ”kirkestedet” og at samene selv måtte bidra med transport fra Kautokeino til vinterbeite-distriktene mot Finnlands grense. Hva skulle det betales for denne transporten? Hvordan få husmaterialene frem til byggeplass i veiløst terreng? Der sto saken fastlåst.

Jeg får så ny henvendelse om å reise fra Karasjok til Kautokeino og ta meg av transporten og lagringen av materialer til vinteren var over. Jeg protesterte på ny, men inspektøren var fortsatt syk og nå kjente jeg litt til Finmark. Byråsjefen hevdet han hadde ingen annen enn meg. Ny protest og nytt press. Resultat: Jeg fikk siste bil før vinterstenging av veien opp til

## **Pensjonisttreff i Moss Adventkirke**

**Søndag 22. april bør merkes av i kalenderen din.**

Da arrangerer vi et treff for pensjonister.

Vi møtes i Moss Adventkirke og har følgende program:

Kl. 10.00 generalforsamling med valg av nytt styre.

Kl. 11.00 møte med variert program. Bl.a. holder teologen Per Frick Høydal foredrag. Han er kjent for oppbyggingen av Sjelesorgsenteret på Modum og en etterspurt foredragsholder.

kl. 12.00 lunch

Treffet slutter ca. kl. 17:00

Kautokeino.

Det første som møtte meg var beskjed om at jeg kunne reise hjem igjen, for vintermørket egnert seg ikke til transport. Men jeg var i Kautokeino og tok fatt på oppgaven straks. De 12 familiene som var tildelt husene befant seg på vidda og jeg måtte besøke dem der. Jeg tok en familie om gangen og fikk en rimelig avtale om prisen av reinsledetransport. av deres eget hus. Så måtte jeg følge alle transportene fra Kautokeino til vinterbeiteområdet.

Flyttsamene er fantastisk flinke i sitt miljø, men materialbehandling forsto de seg ikke på! Materialene til de 12 husene kom frem dit samene ønsket, og da var det blitt januar.

Jeg varslet Departementet om at jeg nå var helt utslitt og måtte reise sydover, at min tjeneste i Departementet måtte opphøre. Det siste jeg gav beskjed om før jeg reiste fra Kautokeino var at mursten til pipe og sement til grunnmur, måtte de kommunale myndigheter ta seg av mens vinterføret varte. Nå trodde jeg at jeg var ferdig med departementstjeneste.

Men nei! Før påske får Departementet melding om at fra jeg reiste var det ikke gjort noe forberedelse for bygging av de 12 husene. Tre ganger henvendte byråsje-

fen seg til meg, om jeg omgående kunne ta meg av dette byggeprosjektet før det blir en ny skandale. Den tredje gangen sa jeg til far: "Du får avgjøre dette for meg." Far svarte: "Du får vel hjelpe dem, gutt."

Jeg tok det første flyet jeg kunne nordover og var heldig å få plassert ryggsekken min på en slede med brennevin til påskefeiringen! Jeg gikk selv på ski ved siden av. Der fremme i Kautokeino fikk jeg vite at verken sement eller murstein var kjørt frem til byggeplassen og ingen snekker engasjert til reising av husene. Det ble et kappløp med tiden. Flyttsamene var på vei mot kysten og i veiløst terreng var sledetransport eneste rimelige mulighet. Jeg husker at da vi returnerte etter siste transport, var isen i oppløsning på Kautokeino - elven, der vi hadde kjørt over tidligere på dagen.

Hva med byggmester og snekkere? Intet var gjort med dette. Da var det godt for meg å kunne kontakte adventister ute ved kysten. Det lyktes meg å få pålitelig mannskap til å påta seg reising av det første huset under inspeksjon av den lokale bygningsinspektør. Kontakten med adventister berget meg i denne vanskelige situasjonen. 12 hus på vidda, på forskjellige steder, var en vanskelig oppgave.

*Artikkelen fortsetter i neste nummer av bladet*

## Takk!!

Takkeord går til alle dere som støtter det arbeid Seniorforeningen gjør. Vi takker særlig for gavene vi får som gjør det mulig å gi ut Aktiv Pensjonstid. Knut Heiberg skrev om dette i siste nummer av bladet. I dette nummer finner du en giroblankett. Bruk den til glede for flere tusen syvendedags adventister som leser bladet.

Rolf Kvinge

# Høsttid

A Reidun Norleman Endresen

Sola er ved å gå ned. Det er som om noen har strøket med en blodrød pensel over himmelbrynet og den kveldsblanke vannflaten. Jord, vann og himmel står i brann noen hektiske minutter før kveldsmørket før kveldsmørket siger innover, stilt og mykt. De første stjernene skimtes allerede i øst. Det vil bli en fin, stjerneklar natt. Kanskje den første frostnatten? Dagen har vært usedvanlig vakker, med sol som lyste og varmet og spilte i alle regnbuens farger over åsryggen. En av disse dagene, når man glemmer at vinteren er like om hjørnet, at trærne skal stå nakne med svarte, sprikende greiner og rope etter en ny vår.

Jorda skal ligge kald og grå, før den dekkes av snøens hvite kåpe, som skjuler alt. Det er som hun hutrer litt ved tanken. Hun går bort fra det store vinduet og setter en fyrstikk i peisen. Godstolen venter på henne. Beina opp, varmen fra peisbålet slår mot henne, og hun lar tankene vandre i skumringstimen.

Hun har alltid likt høsten. Kanskje fordi hun er septemberbarn? Så herlig det var som liten å vasse i dynger av visstent løv på skoleveien med skoleveska full av nedfallsfrukt som hun delte med vennene. Som ung var det deilig å sverme i skogen til duften av regnvåt jord, eller se rimfrossten glitre over lyngrabb og mye og kjenne frostmerten bite lett i kinnene. Det var slik hun alltid husket høsten, som en skinnende blank kule å speile seg i, før vinteren la sin kalde hånd over alt. Det er merkelig. Hun husker aldri uværet, stormnettene og regnet som pisket mot ruten eller sur, tykk og grå novembertåke. Nei, høsten hadde alltid vært de skinnende dager.

Hun har stelt i hagen i dag. Ennå har rosene mange knopper, roser som aldri vil springe ut. Hun har tatt inn de største. De

lyser mot henne fra vasen på bordet. Resten må hun overlate til en langsom død i kuldens ubønnhørlige favntak.

Å ha roser er nesten som å ha barn. Du leter med forventning etter de første rødgrønne, myke skuddene om våren. Du graver, gjødsler og vanner, luker og sprøyter. Speider engstelig etter villskudd, lus og andre uhumskheter og bruker pepper, løk og andre kjerringråd for å holde naboens hannkatt unna bedene. Og så drømmer du om den dagen når rosenknoppen skal åpne seg med morgendugg i kronbladene, når den skal lyse mot deg, frisk og stolt på sin ranke stengel og gi deg lønn for alt ditt og en skjønnhetsopplevelse som bare en rose kan gi. Men det går ikke alltid slik. Planten står der, pistrete og stygg og vitner for all verden om din udugelighet, enda du vet at du har stelt den like godt som de andre. Nei, verden er ikke rettferdig, verken når det gjelder barn eller roser.

Hun har lagt løker i dag. Mange nye løker under det store bjørketreet. De gule krokusene vil lyse som små soler alt i mars. De hvite påskeliljene, en ny sort, vil bli nydelige, og sviblene i rødt, hvitt og blått vil stå fint til 17. mai. Hun har lagt de gule narsissene med oransje trompet under furua. Der vil de dufte mot alle som går forbi og nikke med hodene i vårvinden. Men det er lenge til april! Løklomstene er selve vårblostmereventyret, synes hun. Hvem kan fatte at disse tørre, brune tingestene man putter i jorda kan romme slikt et mangfold av skjønnhet? Det er som et under hver eneste vår fra de første snøklukkene stikker opp i februar til pinseliljer og tulipaner står i flor. Det er løkene som får henne til å tro på en oppstandelse. Når løkene kan gjenoppstå hver eneste vår i en skjønnhet "større enn kong Salomos kle-



debon”, hvorfor skulle ikke mennesket, som skal være det ypperste Gud har skapt, på den ytterste dag kunne stå opp som en ny og herliggjort skapning? Hun får mange tanker når hun steller i hagen.

Og så har hun reparert fuglebrettet, slått i en ny spiker hist og her. Det er snart på tide å legge ut fuglemat. Rødstrupen er kommet på sin første høstvisitt. På sine tynne fyrstikkben hopper den fryktsomt rundt foran kjøkkenvinduet. Spurvene har sittet i granhekken og sladret i flere dager. Snart kommer nok stæren med den ødelagte foten, hvis ikke en katt har snappet den i sommerens løp, - og svarttrostfamilien hvor hannen aldri får spise i fred for madammen. Hun må huske å kjøpe kokosnøtter til meisene. Både kjøttmeis og blåmeis har alt prøvd seg på vinduskittet. Ut på vinteren vil hun få besøk av nøtteskrike og rødvingetrost, og kanskje vil hun få langveisfarende gjester når de festlige sidensvansene er på trekk fra Sibir? Gulspurv og dompap er sjeldnere i matfattet, likedan den triste, grå munken med den svarte hetten på hodet. De større fuglene har hun ikke samme omsorg for. Hvis de prøver seg, jager hun dem vekk og får litt vond samvittighet, for de er vel sultne, de også. Men de er så grådige, og så skriker de så stygt, særlig, måkene skriker som et ondt varsel, synes hun. Og de har noe uhyggelig med seg, noe med

øynene, selv om de kan seile, hvite og elegante, i luftige svev under himmelen.

Varmen er ved å dø ut. Hun kryper litt mer sammen i stolen. Det kommer så mange tanker når man sitter i tussmørket og ser inn i glørne. Hun fikk brevet fra sykehuset i dag. Det var som hun hadde ventet. Hun vil ikke fortelle det. Ikke enda. Dårlige nyheter kommer alltid tidsnok. Men hun undrer på hvem som vil dekke rosene neste høst, og om noen vil gi fuglene mat? Kanskje vil hun få med seg duften av narsissene under furua. Hvis ikke, vil de vel glede noen andre. Nei, verden er ikke rettferdig. Men hun håper vinteren ikke vil bli for lang og at hun har en hånd å holde i når våren kommer.

*Blomster danser rundt en vugge,  
Og av rosa silkebånd  
Vèves lyse fremtidsdrømmer  
Med en lett og nemsom hånd.*

*Blomster gløder i buketten,  
Skjelver under brudens bryst,  
Gjemmer hemmelige løfter  
Og et liv i nød og lyst.*

*Blomster dekker over savnet,  
mildner smerten ved en grav  
og omkranser mine minner  
når min sorg er stilnet av.*

## Eksempels makt

Fortsettelse fra side 4

et sykehus nordpå. Der arbeidet også en sykepleier som på grunn av hjemmesituasjonen bare tok ekstravakter. Hun kunne ta vakter dag eller natt, men ønsket ikke vakter på sabbaten på grunn av sin tro, men hvis det var krise og de ikke kunne skaffe folk, lovtvete hun å komme, selv om det var sabbat. Og så fortalte avdelingslederen videre at det var mange ganger de måtte be

henne komme på sabbaten, selv om de i det lengste prøvde å finne andre løsninger, og når hun ble spurt kom hun alltid, men da tok hun ikke betaling. Så rettet avdelingslederen blikket på meg og sa at på grunn av hennes eksempel skal du, Inger Marie, få fri på sabbaten.

Det er interessant å se hvorledes denne sykepleiers troskap ble til velsignelse i ettertid og denne gangen var det jeg som fikk nye godt av det.



Hans Jørgen Schantz

# SÅDAN VAR MIN FADER...

Af Hans Jørgen Schantz

Hugo Warren Christiansen, der i dag lever i Tennessee, USA, og er første menighedstjener i stor en menighed på 940 medlemmer i Tennessee, USA. Han er født i 1929 og fortæller på opfordring til sin tidligere klassekammerat Hans Jørgen Schantz på Vejlefyrdskolen om sin fader, pastor I.W. Christiansen, 1895-1972. Hugo, der i 1957 fik sin M.A. i bibelsk arkæologi, arbejdede først i Danmark som bibelarbejder, præceptor og lærer. Han emigrerede i 1953 sammen med sin engelskfødte hustru Muriel til USA. I 1960 blev han ansat på verdens største bibliotek the 'Library of Congress' og var fra 1971-93 der som administrator, overbibliotekar.

Hugo mindes nu på sine ældre dage de syv medstuderende, der i seminarklassen på Vejlefyrd sad sammen med ham omkring det ovale bord på det gamle bibliotek. Det drejer sig om Bodil Elkjær, f. Christensen, Gert Jensen, Børge Larsen, Ernst Hansen, Alice Scheid, f. Jensen, Edith Madsen, f. Jensen og Hans Jørgen, der skriver disse linjer.

"Min fader, Jens Warrer Christiansen, blev født i Gørding i Sønderjylland den 31. maj 1895. Hans fader var urmager, og Jens fik den samme uddannelse. I begyndelsen af 1920-erne fik han sin egen for-

retning i hovedstaden, og det var på Christianshavn.

En dag kom hans broder Jes på besøg. Han havde haft forbindelse med Syvende Dags Adventisterne i Esbjerg og fortalte min fader, der havde haft lidt forbindelse med Indre Mission, at helligholdelse af søndagen ikke havde nogen bibelsk begrundelse. Min fader blev interesseret og begyndte at studere Bibelen om dette emne og fandt, at påstanden var korrekt.

Samtidigt gjorde Jes opmærksom på, at der var en evangelist P. G. Nelson, som for tiden havde en serie bibelforedrag på et nærmere angivet sted på Christianshavn.

Min fader gik sammen med min moder Thea derhen, og de anbragte sig på bagerste række, så de hurtigt kunne slippe ud igen.

Emnerne greb dem begge og for bedre at forstå hans norske accent satte de sig efterhånden længere op foran i salen. Pastor P.G. Nelson besøgte dem i deres hjem og fandt ud af, at fader var kæderyger, og at der var mange ølflasker i hjemmet.

Budskaberne greb dem begge. De lagde helt deres liv om. Den 24. maj 1927 blev de begge døbt og optaget i SDA-menigheden. Min fader solgte sin forretning



*I. W. Christiansen, 1895-1972 og Thea, 1900-1927, der var født i Rostock, Tyskland.*

men beholdt en del værktøj fra sit gamle fag. Han indrullerede sig som elev på Nærum Missionsskole, og to år efter flyttede de med skolen til 'Kirkeskovgaard' ved Vejle fjord. Min fader graduerede fra missionsskolen i 1931 sammen med så kendte personer som Thomas Christensen, Esther Hange. Ejnar Vedelsø-Nielsen, Thorvald Kristensen, Johannes Viderø og andre.

Hans første opgave blev som assistent for pastor L.J. Kirkeløkke i København. Han lærte meget af ham. I 1932 startede han selv som prøveprædikant i Frederikssund. Han fortsatte sine kampanjer frem til 1940 på mange steder i det østdanske område. Han stiftede to menigheder i henholdsvis Østerlars på Bornholm og senere i Store Heddinge. Ved årsmødet i København i 1936 blev han præsteviet.

Min far var meget interesseret i biler og var den første SDA prædikant i Danmark, der havde en sådan. Han havde først

nogle ældre modeller, men i 1950 købte han sin første nye bil. Når han om sabbatterne skulle ud og prædike i menighederne, parkerede han ofte bilen i en sidegade og gik det sidste stykke for ikke at provokere. Bilen blev for ham en stor hjælp i arbejdet, idet han ofte havde virksomhed på isolerede steder.

I 1940 flyttede familien til Jylland og skiftede ofte bopæl på grund af min faders evangeliske arbejde. Jeg skiftede hele tiden skole og venner og fik min realeksamen i Viborg. Jeg gik jo ikke i skole på lørdagene. I en denne by eksaminerede læreren mig i de første tre uger i skoleåret i hele klassens påhør i lørdagens og mandagens lektier. Han syntes, at lørdagen skulle ikke være en ekstra fridag for mig. Da han opdagede, at jeg kunne mine lektier, holdt han heldigvis op med det. Jeg var enebarn. Da jeg kom hjemmefra havde mine forældre i nogle perioder adventist plejebørn.

Om sabbatterne fulgte jeg mine foræl-



*Hugo og Muriel. Muriel vart i femogfyrre år sekretær på henholdsvis Divisionskontoret i England og på Generalkonferensen i Washington DC. De har en datter, Lynda og en søn, Leif og seks børnebørn, alle drenge.*

dre og var ofte til gudstjeneste både formiddag og ettermiddag. Jeg fulgte tillige min faders offentlige møder. Jeg fikk lige fra min barndom et grundigt kendskab til vort budskab.

Min fader oplærte flere nye prædikanter, og han skildres af dem som hårdtarbejdende og grundig. Hans store styrke var husbesøg. Han bevarede som tidligere nævnt sit urmagerværktøj, og når han var

på besøg, og der var et ur, som ikke fungerede, tog han det med hjem og reparerede det. Han skabte på den måde mange gode kontakter.

Min fader elskede sin bibel og sin menighed. Han var en god problemløser." Efter enogfyrre års års indsats for Syvende Dags Adventistkirken venter han på kirkegården i Assentoft ved Randers på Jesu herlige genkomst.

### *Børge Schantz skriver til oss:*

"Anja Schaebe har nettopp meddelt oss at Dr. Wilma Gramkow sovnet inn og døde like etter midnatt torsdag, 30. november 2006. Hun forventet selv og ønsket døden velkommen. Etter eget ønske blir Wilma kremert. Familien ønsker å arrangere en minnegudstjeneste i begynnelsen av 2007. Våre tanker går til familien."

Leserne vil huske at Wilma for kort tid siden gjennomførte sine doktorgradsstudier og ble kreert til doctor philosophie mens hun lå på dødsleiet. Se artikkelen i forrige nummer av bladet.

# Muslimer blant kristne i Danmark

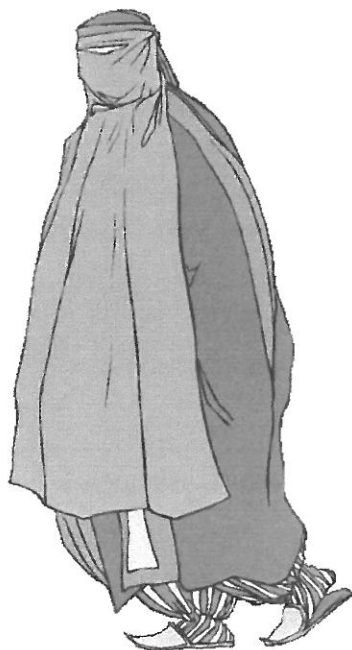
Likheter og forskjeller i tro og praksis.  
Fredelig sameksistens eller bitre konflikter?

## Bokanmeldelse av Øivind Gjertsen

Børge Schantz er en aktiv herre. Han er pensjonist, men likevel mer aktiv enn mange langt yngre, meget yngre personer. Vi beundrer ham for hans fortsatte lojale, iherdige innsats i Guds sak. En av hans interessante bøker: «Muslimer blant kristne i Danmark» ligger på mitt skrivebord. Den er lest og skal leses på nytt. Kanskje kommer den også ut i norsk språkdrakt og med informasjon om muslimene i Norge sett i sammenheng med forholdene i andre land. Den er tilgjengelig på dansk gjennom Norsk Bokforlag.

Boka er blitt lest av mange i Danmark og er også kommet ut i revidert utgave. I Danmark blir den kommentert i dagspressen, av fagfolk innenfor Adventistsamfunnet så vel som av teologer og andre i storsamfunnet. Vi siterer:

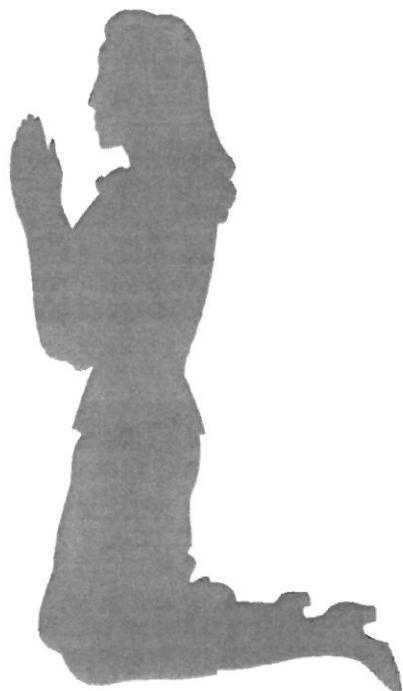
“Schantz har en «fortid» som kristen missionær med adventist baggrund og som international kendt teolog og forsker. Schantz er både upolemisk og fair overfor muslimerne, selv om han ikke legger skjul på, at nogle muslimer undertiden legger synspunkter for dagen, som ikke just er «nemme», ja sommetider urimelige set fra vort synspunkt”



Det hører med i bildet, at Schantz's kristendoms fremstilling ikke er preget av særstandpunkter, men følger en klassisk protestantisk linje.

Niels Henrik Arendt, biskop Haderslev Stift: “Boka anbefales den våkne, lesende kristne. Den gir en fin bakgrunn for å forstå muslimers handlemønster og hva vi kan gjøre for å bygge broer til mennesker med annen bakgrunn.”

# Herrens bøn (9)



”Vor Fader,  
du, som er i himlene!  
Helliget blive dit navn,  
komme dit rige,  
ske din vilje,  
som i himlen, således også på jorden,  
giv os i dag vort daglige brød,  
og forlad os vor skyld,  
som også vi forlader vore skyldnere...  
**og led os ikke ind i fristelse...**

## Af Hans Jørgen Schantz

Denne bøn om fristelse kan synes overraskende, for der står andre steder i Det nye Testamente om Gud: ”...og selv frister han ingen.”

Når vi går til grundsproget finder vi, at det er det samme ord, der er brugt for ’fristelse’ og ’prøvelse’. Der kunne derfor godt have stået: ”...og led os ikke ind i prøvelse.’ Det vil sige: ”Giv os ikke her i livet mere modgang, end vi kan klare den.” Men nu står der ’fristelse’, og det er lidt stærkere, og det holder vi os til.

Der er i fristelse indpodet to bestanddele. For det første omstændigheder, der

kan lede en person ud i gøremål, der er i modsætning til og i disharmoni med Guds vilje.

For det andet, kan der på grund af fristende og prøvende omstændigheder opstå et begær og et ønske om at udføre en handling, der er i modstrid med den guddommelige vilje.

Når denne bøn: ”...og led os ikke ind i fristelse” i oprigtighed fremføres, er den et sigende udtryk for, at den bedende ønsker at have et inderligt forhold til Gud og i alle livets forhold gøre hans vilje. Denne eneste negative bøn i Fader Vor er en alvorlig udtalelse fra en person, der ønsker hellighed og i alle livets forhold satser på Gud. Bønnen viser dyb afhængighed af Gud.

Der er så mange faldgruber i denne verden for den troende, fordi den menneskelige svaghed bliver prøvet over et så bredt spekter som: syndige tanker, umådehold i spise og drikke, at sige de forkerte ord, i at tage andres ejendele, liv og dyd. Bønnen er en opfordring til at undgå steder og situationer, hvor disse fristelser er mulige.

Vore forfædre, de gamle vikinger mente, at når de havde dræbt en fjende, ville hans kraft automatisk blive overført til den, der havde slået ham ihjel. Der er den samme forbindelse i denne bøn. Guds mystiske kraft bliver overført til den, der sejrer over de ovennævnte fristelser. Det er, som vi synger i en sang: ”Hver sejer du vinder, vil styrke dit sind.”

I bønnen forekommer også det lille ord: ’os’. Vi bliver identificeret med hinanden og med alle syndere. Vi har alle de samme svagheder, de samme tilbøje-

ligheder og lidenskaber at kæmpe med. Det guddommelige islæt bønnen skal den kristne tilegne sig. Det betyder samfund med Gud.

Den kloge soldat, som er i krig, vover sig forsigtigt ud på slagmarken. Der er farer alle vegne i form af nedgravede miner og mange fjender med skydevåben, tanks med kanoner. Han er klar over fjendens styrke og de mange farer. Han erkender egne svagheder og går forsigtigt frem. Det er hans eneste mulighed for sejr og overlevelse. Praktisering af denne del af Jesu bøn indebærer de samme muligheder.

*Lad os bede:*

Kære Fader! Hjælp mig til altid at have denne bønens islæt i mig og vandre i forsigtighed i denne farlige verden!

Amen!

# Aktiv Pensjonstid

## Organ for SDA-arbejderes Pensjonistforening

**Redaktør:** Øivind Gjertsen  
Erling Skjalgsons gt. 20B. 0267 Oslo  
Telefon 22 44 13 80  
E-post: oivind@gjertsen.com

Gaver sendes til kassererens adresse.

**Korrespondent i Danmark:**  
Birthe Bayer  
Tranevej 11, Daugård  
Telefon 75 89 61 95

**Ekspedition og kasserer i Danmark:**  
Gerda Møller, Hvidovrevej 329B, 3.mf.,  
2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 06 80

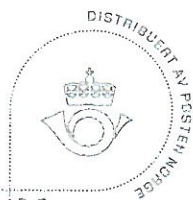
**SDA-arbejderes pensjonistforening i Norge**  
Akersgata 74, 0180 Oslo

**Formann:** Rolf H. Kvinge  
Saltnes haveby 8, 1642 Saltnes. Telefon: 69 28 02 22  
E-post: rokvinge@online.no

**Sekretær:** Jakob Rask Arnesen  
Larsbråtvn. 139, 0674 Oslo. Tlf.: 22 32 44 09  
E-post: ra-arnes@online.no

**Kasserer:** Knut Heiberg  
Fagerliveien 3, 1820 Spydeberg. Telefon: 69 83 77 36

**Postgirokonto:** 1135 11 20438



# EN HJELPSOM VENN

Av Ingrid Hansen, Saltnes i Råde

Jeg er en enslig eldre kvinne som så gjerne vil,  
være aktiv - gjøre meget - men strekker ikke til.  
Mine blomster trenger vann - hvem kan hjelpe meg med det.  
Da kommer en hjelpsom venn som har hjertet på rette sted.

Du er mannen som kommer og går,  
for å vanne mine blomster - som leger deres sår.  
Du er alltid så villig, hyggelig og grei,  
og ikke minst av alt - at du hjelper meg.

Du har for lengst nådd dine sytti år,  
men er allikevel den samme i dag som i går.  
Du har også mange plager,  
men er ikke den som klager

Jeg vil takke deg så meget for hjelpen jeg har fått,  
og din gode innsats i tiden som har gått.  
Jeg ønsker deg av hjertet alt godt på din vei.  
Måtte hell, lykke og fred følge deg.

Det er mange mennesker på denne vår jord,  
som trenger en håndsekning når nøden er stor.  
Om mange kunne være til hjelp for sin neste,  
det ville være det aller beste.

